

Den 19. februar 2025

J.nr. 25-22331-000003

Afgørelse efter miljøvurderingslovens § 10 om at Bekendtgørelse om tilskud til minevådområder 2024 og 2025 ikke er omfattet af kravet om miljøvurdering

Baggrund

Formålet med minivådområder er at reducere udledningen af kvælstof (N) fra drænvand fra landbruget til vandmiljøet. Som en sekundær effekt tilbageholder minivådområder også fosfor (P) fra drænvandet. Minivådområder designes med det formål at modtage og rense landbrugets drænvand uden at hindre dræning af de omkringliggende marker.

Etablering af minivådområder under ordningen er ikke-produktionsfremmende investeringer i tilknytning til gennemførelse af miljø- og klimamål vedrørende landbrug (artikel 73 i forordning 2021/2115). Under ordningen kan der søges om tilsagn om tilskud til etablering af et minivådområde, hvor tilskudsprocenten er 100 pct. af etableringsomkostningerne.

Miljøvurderingsloven

Miljøvurderingsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 4 af 3. januar 2023, finder anvendelse på planer og programmer, som er defineret i lovens § 2, stk. 1, nr. 1. Miljøvurderingslovens plan- og programbegreb skal ses i sammenhæng og overensstemmelse med plan og programbegrebet, der er defineret i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/42/EF af 27. juni 2001 om vurdering af bestemte planers og programmets indvirkning på miljøet, og på baggrund af EU-domstolens fortolkning heraf. Det er Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV) vurdering, at reglerne, der følger af bekendtgørelsesudkastet, ligger inden for miljøvurderingslovens plan- og programbegreb.

Det følger af § 8, stk. 1, nr. 1, i miljøvurderingsloven, at der skal gennemføres en miljøvurdering, når en myndighed udarbejder en plan eller et program, hvis planen eller programmet tilvejebringes inden for bl.a. landbrug, og fastlægger rammer for fremtidige anlægstilladelser til projekter omfattet af lovens bilag 1 og 2.

Minivådområdeordningen er miljøvurderet i 2018. Yderligere er 2024-bekendtgørelsen for minivådområder screenet i 2024 og der er truffet afgørelse om, at ændringerne i denne bekendtgørelse ikke kan forventes at få væsentlig indvirkning på miljøet, og at ændringerne derfor ikke skal miljøvurderes

Der planlægges ændringer i ordningen 2025, og der skal tages stilling til, om ændringerne i sig selv skal miljøvurderes. De planlagte ændringer fremgår af vedlagte bilag 1.

Myndigheden træffer efter miljøvurderingslovens § 10 afgørelse om, hvorvidt planen eller programmet efter miljøvurderingslovens § 8, stk. 2, nr. 1, er omfattet af kravet om en miljøvurdering. Ved afgørelsen inddrager myndigheden de relevante kriterier fra lovens bilag 3.

Hvis det vurderes, at ændringen kan få væsentlig indvirkning på miljøet, skal der gennemføres en miljøvurdering, jf. miljøvurderingslovens § 8, stk. 1, nr. 3.

SGAV har på den baggrund udarbejdet en screening af de foreslåede ændringer til bekendtgørelsen. Screeningen fremgår af vedlagte bilag 1.

Høring af berørte myndigheder

I henhold til miljøvurderingslovens § 32 skal den myndighed, der er ansvarlig for tilvejebringelse af en plan, høre berørte myndigheder, før der træffes screeningsafgørelse om, hvorvidt der skal foretages en miljøvurdering.

De berørte myndigheder udgøres i denne sammenhæng af Miljøministeriet, Ministeriet for Grøn Trepert og Naturstyrelsen.

SGAV har gennemført høring af disse myndigheder i perioden fra den 21. januar 2025 til den 18. februar 2025.

Miljøministeriet, Ministeriet for Grøn Trepert og Naturstyrelsen har ikke bemærkninger til høringen.

Afgørelse

SGAV vurderer, at ændringerne i Bekendtgørelse om tilskud til minivådområder 2024 og 2025 ikke kan forventes at få væsentlig indvirkning på miljøet. Ændringerne skal derfor ikke miljøvurderes efter miljøvurderingslovens § 8, stk. 1, nr. 3.

SGAV har lagt vægt på, at der er tale om videreførelse af eksisterende tilskudsordning, blot med mindre ændringer. Ændringsforslagene vurderes ikke at have væsentlig miljømæssig påvirkning, da de ikke i væsentlig grad vurderes at ændre forholdene for anlæggelse af minivådområder i forhold til situationen i dag. Selve ordningens mål og krav videreføres uændret og vil fortsat have sigte på reduktion af kvælstofudledning som et led i implementeringen af EU's vandrammedirektiv. Som følge af den politiske aftale om grøn trepart og efter aftale med Departementet, er indsatsbehovet for Kystvand Bornholm frafaldet. Det bliver derfor ikke muligt at give tilsagn til minivådområder på Bornholm i den kommende ansøgningsrunde, og den geografiske og rumlige udstrækning mindskes derfor.

Ved en gennemgang af kriterierne i miljøvurderingslovens bilag 3 er det SGAV's vurdering, at bekendtgørelsen ikke forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet.

SGAV har herved lagt vægt på, at screeningen (bilag 1) har vist, at bekendtgørelsen ikke har en væsentlig påvirkning på miljøet. Bekendtgørelsen skal derfor ikke miljøvurderes efter miljøvurderingslovens § 8, stk. 1, nr. 3.

Se også bilag 1 for screening.

Klagevejledning

I henhold til miljøvurderingslovens § 48, stk. 1, kan en afgørelse efter miljøvurderingslovens § 10 påklages efter de klageregler, der er fastsat i den lovgivning, som planen er udarbejdet i henhold til. Bekendtgørelsen er udarbejdet i henhold til lovbekendtgørelse nr. 114 af 6. februar 2020 om Landdistriktsfonden. Der kan derfor klages til Miljø- og Fødevareklagenævnet, jf. lovens § 11 a.

Klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet indgives skriftligt til SGAV ved anvendelse af digital selvbetjening (Klageportalen), jf. lovens § 11 a, stk. 2, jf. dog § 21, stk. 2-4, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet. Læs mere om, hvordan man klager via Klageportalen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside.

Bilag 1

Screening af opdatering af bekendtgørelse om tilskud til etablering af minivådområder

Formålet med minivådområder er at reducere udledningen af kvælstof (N) fra drænvand fra landbruget til vandmiljøet. Som en sekundær effekt tilbageholder minivådområder også fosfor (P) fra drænvandet. Minivådområder designes specielt med det formål at modtage og rense landbrugets drænvand uden at hindre dræning af de omkringliggende marker.

Etablering af minivådområder under ordningen er ikke-produktionsfremmende investeringer i tilknytning til gennemførelse af miljø- og klimamål vedrørende landbrug (artikel 73 i forordning nr. 2115/2021). Under ordningen kan der søges om tilsagn om tilskud til etablering af et minivådområde, hvor tilskudsprocenten er 100 % af etableringsomkostningerne.

Minivådområdeordningen er miljøvurderet i 2018 og den samlede CAP-plan er blevet miljøvurderet i 2024. Yderligere er 2024-bekendtgørelsen for minivådområder screenet i 2024 og der er truffet afgørelse om, at ændringerne i denne bekendtgørelse ikke kan forventes at få væsentlig indvirkning på miljøet, og at ændringerne derfor ikke skal miljøvurderes.

Årets ansøgningsrunde er en genopsætning af sidste års ansøgningsrunde. Bekendtgørelsen er gældende for både 2024 og 2025, og der foretages derfor ikke store ændringer i den kommende ansøgningsrunde. Udmøntningen indebærer følgende relevante ændringer i tilskudsbekendtgørelsen for 2025:

- 1) Opdatering af længde:brede-forholdet i bilag 3 på baggrund af nye anbefalinger fra AU. Opdateringen er lempelig for ansøger/tilsagnshaver.
- 2) Potentialekortet opdateres som følge af nyt tørvekort og sendes i 4 ugers høring. Potentialekortet danner grundlag for udpegningskortet for minivådområder
- 3) Bilag 1 opdateres med nye indsatsbehov. Departementet har meddelt, at indsatsbehov for Bornholm skal fastsættes til 0, jf. den politiske aftale om grøn trepart.
- 4) Liste over afgrødekoder i bilag 5 justeres pba. data fra fælleskemaet.

I det følgende er der foretaget en vurdering af, om de planlagte ændringer af bekendtgørelsen, som er omfattet af miljøvurderingslovens plan- og programbegreb, kan antages at få væsentlig indvirkning på miljøet, jf. kriterierne i miljøvurderingslovens bilag 3.

(1) Planernes og programmernes karakteristika, idet der navnlig tages hensyn til:
- i hvilket omfang planen eller programmet kan danne grundlag for projekter og andre aktiviteter med hensyn til beliggenhed, art, størrelse og driftsbetingelser eller ved tildeling af midler:

De foreslåede ændringer til minivådområdeordningen kan alle betragtes som justeringer til den allerede eksisterende ordning. Der vil forsat kun gives tilsagn til minivådområder beliggende i områder med indsatsbehov for kvælstofreduktion. Indsatsbehovet fastsættes af Ministeriet for Grøn Trepert i vandområdeplanerne 3. Indsatsbehovet for Bornholm er efter aftale med Ministeriet for Grøn Treperts Departement fastsat til 0 jf. den politiske aftale om grøn trepart. Dette fremgår ikke af vandområdeplanerne 3 endnu, da den nye version først skal i 6 måneders høring. Ændringerne vurderes ud fra en samlet betragtning at have begrænset betydning for beliggenhed, art, størrelse og driftsbetingelser, bortset fra på Bornholm.

Opdateringen af længe:bredde-forholdet i bilag 3 vedrørende udformning af minivådområde, giver mere fleksibilitet til udformningen af minivådområder og kan potentielt give mulighed for at der etableres flere projekter. Denne justering kan derfor have en mindre påvirkning af beliggenhed og art af de enkelte projekter, men påvirker ikke størrelse eller driftsbetingelser.

Opdateringen af potentialekortet giver anledning til mindre ændringer for mulige placeringer af minivådområder. Det opdaterede tørvekort giver en nedgang i kulstofrige jorde, hvor disse arealer potentielt bliver egnede, betinget egnede og potentielt egnede arealer, som oplande til konstruerede minivådområder. Opdateringen af teksturkortet udpeger færre arealer som ler procent >12 og tilsvarende flere arealer med ler procent < 12. Dette giver en øget andel potentielt egnede arealer og en mindsket andel egnede arealer. Potentielt egnede arealer har en lavere effektivitet, og nogle arealer vil derfor udgå som egnede placeringer, da de ikke vil være effektive nok. Disse justeringer vil derfor påvirke beliggenhed og størrelse af arealer egnede til minivådområder, men da der er forskellige ændringer der giver henholdsvis flere og færre arealer, er det svært at kommenterer på i hvilken retning kortgrundlaget samlet set vil ændre sig. Justeringerne vurderes ikke at have en påvirkning på art, driftsbetingelser eller tildeling af midler

Listen over afgrødekoder justeres pba. data fra fællesskemaet. Enkelte afgrødekoder udgår, enkelte tilføjes og få er påvirket af navneændring. Disse justeringer vurderes ikke at have væsentlig betydning for beliggenhed, art, størrelse eller driftsbetingelser.

- i hvilket omfang planen har indflydelse på andre planer, herunder også planer, som indgår i et hierarki:

Bekendtgørelse om tilskud til projekter om etablering af minivådområder udstedes med hjemmel i CAP-loven.

-planens eller programmets relevans for integreringen af miljøhensyn, specielt med henblik på at fremme bæredygtig udvikling:

Minivådområdeordningen indgår i den samlede regulering, der skal nedbringe udvaskningen af næringsstoffer til vandmiljøet.

-miljøproblemer af relevans for planen eller programmet:

Minivådområdeordningen er en del af den samlede regulering, der skal begrænse udvaskningen af næringsstoffer til vandmiljøet.

-planens eller programmets relevans for gennemførelse af anden miljølovgivning (f.eks. planer i forbindelse med affaldshåndtering eller vandbeskyttelse):

De foreslåede ændringer vedrører elementer, der bidrager til opfyldelse af vandområdeplanerne og den danske implementering af vandrammedirektivet.

(2) Kendetegn ved indvirkningen og det område, der kan blive berørt, idet der navnlig tages hensyn til:

-indvirkningens sandsynlighed, varighed, hyppighed og reversabilitet:

De foreslåede ændringer vurderes ikke at have betydning for indvirkningens sandsynlighed, varighed, hyppighed og reversabilitet. Her lægges vægt på at de foreslåede ændringer ikke i væsentlig grad ændrer forholdene for anlæggelse af minivådområder i forhold til situationen i dag. Der er tale om en allerede eksisterende ordning, der bidrager til implementeringen af vandrammedirektivet, og ændringerne betragtes alene som justeringer i ordningens krav. Der lægges

vægt på, at der kun i mindre grad, er ændret på reglerne om anlæggenes udformning, og den allerede udarbejdede miljøvurdering for ordningen vurderes derfor stadig dækkende. Der er ikke fastsat et indsatsbehov for Bornholm.

-indvirkningens kumulative karakter:

De foreslåede ændringer vurderes ikke at have indvirkning på miljøet med hensyn til indvirkningens kumulative karakter, da de alene omhandler justeringer af en allerede eksisterende ordning om reduktion af udvaskning af kvælstof.

-indvirkningens grænseoverskridende karakter:

De foreslåede ændringer vurderes ikke at have grænseoverskridende karakter, da de alene omhandler mindre ændringer af en eksisterende ordning om reduktion af udvaskning af næringsstoffer.

-faren for menneskers sundhed og miljøet (f.eks. på grund af ulykker):

De foreslåede ændringer vurderes ikke at medføre fare for menneskers sundhed og miljøet, da de alene omhandler etablering af minivådområder som et middel til at reducere udvaskning af kvælstof.

-indvirkningens størrelsesorden og rumlige udstrækning (det geografiske område og størrelsen af den befolkning, der kan blive berørt):

De foreslåede ændringer vedrører samtlige Kystvand – deloplande i Danmark, som defineres i vandområdeplanerne 3, men vil kun få betydning i de deloplande, hvor der er et indsatsbehov for minivådområder eller et indsatsbehov samt en forventet yderligere indsats. Som følge af den politiske aftale om grøn trepart og efter aftale med Departementet, er indsatsbehovet for Kystvand Bornholm frafaldet. Det bliver derfor ikke muligt at give tilsagn til minivådområder på Bornholm i den kommende ansøgningsrunde, og den geografiske og rumlige udstrækning mindskes derfor.

Der er foretaget en selvstændig miljøvurdering af VP3.

-værdien og sårbarheden af det område, som kan blive berørt, som følge af

-Særlige karakteristiske naturtræk eller kulturarv

-Overskridelse af miljøkvalitetsnormer eller –grænseværdier

-Intensiv arealudnyttelse:

De foreslåede ændringer vurderes ikke at have betydning for særligt karakteristiske naturtræk, kulturarv, eller ved at overskride miljøkvalitetsnormer eller –grænseværdier, eller for intensiv arealudnyttelse, da ændringerne alle er rettet mod tiltag på eksisterende landbrugsarealer.

-indvirkningen på områder eller landskaber, som har en anerkendt beskyttelsesstatus på nationalt plan, fællesskabsplan eller internationalt plan:

De foreslåede ændringer vurderes ikke at have væsentlig indvirkning på områder eller landskaber, som har en anerkendt beskyttelsesstatus på nationalt plan, fællesskabsplan eller internationalt plan, da de alene indeholder tiltag på allerede eksisterende landbrugsarealer.